

Sak 14/07

STATUTTER FOR TILDELING AV MIDLER FRA TROMSØ FORSKNINGSSTIFTELSE

Bakgrunn

Tromsø forskningsstiftelse har en samlet kapital på kr 100 millioner, donert til Universitetet i Tromsø fra direktør Trond Mohn. Styret ved Universitetet i Tromsø har videre vedtatt å overføre gaveforsterkningsmidlene fra Norges forskningsråd på 25 millioner kroner til stiftelsen. Stiftelsens samlede inngangskapital utgjør med dette 125 millioner kroner av tillegg for opptjente renter.

I følge vedtektene for Tromsø forskningsstiftelse (§ 3) har stiftelsen som formål å støtte og foreta utdeling av midler til langsiktig, grunnleggende forskning, herunder forskningsstrategiske rekrutteringstiltak ved Universitetet i Tromsø. Også i Kunnskapsdepartementets retningslinjer for ordningen med gaveforsterkning heter det at gaven og gaveforsterkningen skal brukes til langsiktig grunnleggende forskning.

Under forutsetning at det foretas årlige tildelinger fra stiftelsen, vil det bli fordelt midler i størrelsesorden 11 -15 millioner kroner årlig i 10 år.

Hva midlene skal brukes til

Det kan søkes tildeling innenfor følgende to hovedkategorier:

- Forskningsstrategiske rekrutteringstiltak
- Vitenskapelige forskningsprosjekter av særlig god kvalitet

Omtale av de to hovedkategoriene

Forskningsstrategiske rekrutteringstiltak

Med forskningsstrategiske tiltak forstås:

- Postdoktorstillinger
- Post-postdoktorstillinger (vente-stillinger)
- Talentstipend

Begrunnelse for tildeling av postdoktorstillinger

UiT har et stort behov for postdoktorstillinger for å kunne ta vare på gode forskere etter endt doktorgradsstudium. På grunn av stor avgang blant det vitenskapelige personale ved de sømorske universitetene i årene som kommer, vil det være mange ledige vitenskapelige stillinger ved disse institusjonene. Det er viktig for landsdelens videre utvikling at de beste forskertalentene som UiT selv utdanner, faktisk blir værende ved institusjonen, og at institusjonen også kan tiltrekke seg unge forskere nasjonalt og internasjonalt. Postdoktorene er en viktig drivkraft i forskningsgruppene. Forskere fra alle fagdisipliner kan søke.

Særlige kriterier for denne tildelingen:

1. Faglig sterke søkere med avlagt doktorgrad innen fagmiljøer med et stort rekrutteringsbehov

Forslag til støttebeløp: 1 million kroner årlig i 2 år

Begrunnelse for tildeling av post-postdoktorstillinger (vente-stillinger):

Et relativt høyt antall professorer ved UiT vil de nærmeste årene gå av for aldersgrensen. Dette kan være professorer som har aktive forskningsgrupper innen viktige forskningsområder ved UiT. Erfaringene viser at det fortsatt tar for lang tid å gjennomføre tilsettingsprosessen i professorater. Etter endt postdoktorperiode er det ofte vanskelig å skaffe midler til fortsatt forskning, dersom det ikke er ledig fast vitenskapelig stilling i løpet av relativt kort tid. For å ivareta forskningsgruppene og beholde kompetansen i miljøet etter at professoren er blitt pensjonert, foreslås det at midlene benyttes til "post-postdoktorstipender" (vente-stipend) (Tenure-track ordning). De som er spesielt ønsket som vitenskapelig ansatt ved UiT, kan ivaretas ved en slik tildeling. Det kan da planlegges en "utfasing" av professorer samtidig som en yngre forsker får muligheten til å kvalifisere seg. Dersom disse overlapper over en viss tidsperiode, vil dette være optimalt for forskningen.

Særlige kriterier for denne tildelingen:

1. Faglig sterke søkere med avsluttet postdoktorperiode innenfor fagmiljø med særlig behov for rekruttering og der professorer av forskningsmessig stor betydning for miljøet skal pensjoneres i løpet av 2-3 år

Forslag til støttebeløp: 1 million kroner årlig i 3 år

Begrunnelse for tildeling av talentstipend

For UiT er det svært viktig å rekruttere de riktige forskertalentene. Dette er kandidater som kan tilføre ny kunnskap og innsikt, og som på sikt vil kunne øke både kvantiteten og kvaliteten på forskningen ved UiT. Det foreslås derfor et tiltak for å sikre institusjonen de gode talentene med sikte på framtidig fast ansettelse ved UiT. Søkerne må ha fremragende faglige kvalifikasjoner og vise gode lederegenskaper. Søkeren kan være ansatt utenfor Universitetet i Tromsø ved søknadstidspunktet. Tildelingen har som formål å gi yngre, talentfulle forskere innenfor alle fagområder ekstra gode rammevilkår, slik at de kan nå internasjonal toppklasse.

Særlige kriterier for denne tildelingen:

1. Søkere må være under 40 år ved søknadstidspunkt
2. Søkere må vise til en plan for oppbygging av forskningsgruppe/videre forskning ved UiT

Forslag til støttebeløp: 2 millioner kroner årlig i 2 – 4 år

Vitenskapelige forskningsprosjekter av særlig god kvalitet

Midler under denne kategorien kan tildeles spesielt dyktige forskere som søker støtte for å gjennomføre større forskningsprosjekter. Prosjektene må ha høy vitenskapelig kvalitet, og kan være innenfor alle disipliner ved UiT. Det kan også søkes støtte til tverrfaglige prosjekter. Tildelingen skal stimulere forskere og forskningsmiljøer til å bygge opp forskningsgrupper/styrke eksisterende forskningsgrupper gjennom langsiktig, grunnleggende

forskning på høyt internasjonalt nivå. Tildelte midler kan blant annet benyttes til innkjøp av utstyr, avlønning av rekrutteringsstipendiater, postdoktorer, professor II-stillinger og teknisk personell.

Særlige kriterier for denne tildelingen:

1. Søkere må kunne vise til høy internasjonal kvalitet på forskningen gjennom internasjonale/nasjonale bedømmelser, høy publiseringsrate og publisering i anerkjente publiseringskanaler.
2. Søkere må kunne vise til vitenskapelig gode og aktive nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere
3. Prosjektets relevans for næringsutvikling og nye undervisningstilbud i regionen vil bli tillagt vekt, men er ikke et absolutt krav.
4. Prosjektets relevans for nordområdene vil bli tillagt vekt, men er ikke et absolutt krav.

Forslag til støttebeløp: 2-4 millioner kroner årlig i 2-4 år

Generelt om søknadsprosedyrer

Hvem kan søke?

Vitenskapelig ansatte ved Universitetet i Tromsø i hoved- eller bistilling kan søke midler fra Tromsø forskningsstiftelse innen kategorien *Forskningsstrategiske rekrutteringstiltak*. Søkere som ikke er ansatt ved UiT, kan søke støtte til postdoktorstipend og talentstipend for ansettelse ved Universitetet i Tromsø i prosjektperioden.

I hovedkategorien *Vitenskapelige forskningsprosjekter av særlig god kvalitet* kan forskere/forskningsgrupper fra alle disipliner ved Universitetet i Tromsø søke.

Kvinnelige søkere innen fag med lav kvinneandel i førstestillinger, oppfordres spesielt til å søke.

Varighet

Det utlyses midler for 2-4 år.

Det kan søkes om videreføring av prosjekter etter at tildelingsperioden er utløpt.

Størrelsesorden for tildelinger

For at tildelte midler skal ha best mulig effekt, settes det en nedre grense for hver tildeling. Den nedre grensen foreslås satt til 1 million kroner.

Søknads- og evalueringsprosedyre

Det lyses ut midler årlig, med søknadsfrist i vårsemesteret. Styret for stiftelsen tar stilling til om det skal lyses ut midler innenfor begge hovedkategoriene, eller om utlysningen skal begrenses til en av kategoriene.

Søknader i kategorien *Vitenskapelige forskningsprosjekter av særlig god kvalitet* skal støttes og anbefales av det aktuelle fakultet/de aktuelle fakultetene der faggruppen er hjemmehørende. Søkeren må derfor føre en dialog med det/de aktuelle institutt/fakultet for å sikre at prosjektet det søkes støtte til, forholder seg til forskningsstrategien ved den/de aktuelle enhetene. En tredjedel av det totale budsjettet skal dekkes av institutt/fakultet, slik at

institutt- og fakultetsledelse må bekrefte støtte til prosjektet dersom søknaden skulle bli innvilget.

Bedømmelse av søknadene

Søknadene evalueres av eksterne evalueringskomitéer som oppnevnes av stiftelsens styre. Det oppnevnes en komité for hver hovedkategori.

Rapportering

Det skal rapporteres årlig om bruken av midlene til stiftelsens styre.

Kontrakt

Det skal utarbeides en standardkontrakt mellom mottaker av midler og stiftelsen. Kontrakten skal regulere forholdene rundt rapportering, oppfølging og utbetaling av tilskuddet fra stiftelsen.